N° 2034. 1853.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franko door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 31 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 30 December.

ROME.

Handelingen van het Konsistorie van den 19 December.

Zijne Heiligheid Paus Pius IX heeft heden achtend in zijn apostoliesch paleis van het Vatikaan een geheim konsistorie gehouden. Bij het binnentreden van Zijne Heiligheid in de konsistorie-zaal, is Zijne Eminentie de Kardinaal Adriaan Fieschi voor den troon verschenen, om te verzoeken afstand te mogen doen van het Diakenschap van *Sancta Maria ad Martyres* en den presbyterieelen titel aan te nemen van *Maria van Viktorie.* Zijne Heiligheid heeft dat verzoek wel willen toestaan.

Vervolgens is door den H. Vader eene allokutie voorgelezen, waarna Hij Mgr. Joachim Pecci, Bisschop van Pérouse, geboren den 2 Maart 1810 te Carpineto, diocees van Agnani, tot Kardinaal, uit de orde der priesters verheven en geproklameerd heeft.

De H. Vader heeft zich *in petto* een Kardinaal voorbehouden.

Daarop heeft Zijne Heiligheid de volgende kerken voorgesteld:

De *metropolitaankerk van Pisa*, voor Zijne Eminentie den Kardinaal Côme Corsi, van de kathedraalkerk van Jesi.

De kathedrale kerken van Terrazino, Piperno en *Sezze*, voor Mgr. Nicolas Bidini, Roomsch priester, geheim-kamerheer Zijner Heiligheid, examinator der geestelijken, rektor van het pauselijk seminarie en doktor in de theologie.

De kathedrale kerk van Bergamo, voor den Hoogwaardigen heer Louis [illegible] van Bergamo, pro-synodaal, examinator en kanunnik-penitentiair dier kathedraal.

De kathedrale kerk van Modigliana, van nieuwere stichting, voor den Hoogwaardigen Marius Melini, priester te Montalcino, rektor van het seminarie van Pienza, pro-synodaal examinator, kanunnik dier kathedraal en pro-vikarius-generaal derzelfde stad en van het diocees.

Eindelijk heeft men aan Z. H. het *pallium* verzocht voor de Metropolitaankerk van Pisa.

Er is meer te zeggen over de kerkvervolging in Baden, als middel om in Duitschland den godsdienstigen omkeer te bevorderen.

Het is onzen lezers bekend, hoe de godsdienstige omkeer aldra is aangevangen bij de feestelijke tentoonstelling te Trier van het kleed van den Zaligmaker, bekend in de protestantsche pers onder de benaming van den rok van Trier. Algemeen en buitensporig was de spot, die van de zijde van de Protestanten, en de piëtisten stemden daarmeê in met de rationalisten, tegen de vereering van dat kleed werd aangeheven. Er was zoo luid een gejuich en gejubel van spot en lachlust, dat de zwakke min of meer geprotestantizeerde Katholieken koor maakten en aan Ronge, die toen opstond, zich aansloten. Nu was het voort gedaan met het Katholicismus; zoo voorspelden de groote en kleine profeten van den nieuwen tijd. De goddelijke Voorzienigheid had er anders over beschikt. Juist die vereering van des Zaligmakers kleed, die zoo veel en zoo ergerlijken spot van de zijde der Protestanten en der ongeloovigen had uitgelokt, was een middel in de handen der goddelijke Voorzienigheid, om het geloof der Katholieken te verlevendigen. Trots alle verguizing trokken duizenden en duizenden opwaarts naar Trier en de indruk van die geloovige en godsdienstige optogten bragt een zoo gevoeligen schok aan het Duitsch verflaauwd geloof, dat het als met nieuwe krachten ontwaakte, en opstond tot een vernieuwd Christelijk leven. Niet weinig bragten daartoe bij de uitspattingen van de zich opwerpende hervormers de Rongianen en hunne volgelingen, die tegenover het eenvoudig maar krachtig geloof der Katholieken, de losbandigheden van het ongeloof sterk deden uitkomen.

Maar die omkeer werd vooral krachtig aangegrepen en voortgestuwd door de gebeurtenis in Pruissen, die, gelijk thans in Baden, de vervolging tegen een eerbiedwaardig grijzaart en kerkvoogd ondernam. Onbeschrijfelijk was de indruk, dien de plotselinge opligting en verveering naar de gevangenis van den stokouden, onder de jaren bukkende Droste zu Visschering, den geëerbiedigden Aartsbisschop van Keulen, door gansch Duitschland maakte. Het was een *coup de théâtre* door het toenmalig Pruissiesch gouvernement gewaagd, om den katholieken Bisschop tot ondergeschiktheid te brengen aan gouvernements bevelen, die geen ander doel hadden, dan om het katholieke volk langzamerhand van het voorvaderlijk geloof te vervreemden en tot dat algemeen protestantismus voor te bereiden, dat men toen door vereeniging van de verschillende protestantsche rigtingen trachtte in te voeren. Het gouvernement kon geen beter middel kiezen om zijn verderfelijk oogmerk totaal te doen mislukken, in zoo ver zulks de Katholieken betrof. Deze toch werden door deze brutale daad van willekeur jegens een afgeleefden eerbiedwaardigen en alom beminden grijsaard om der gewetens wille gepleegd, dermate door een gevoel van medelijden en liefde opgevoerd, het moedig gedrag en het eenvoudige maar krachtige geloof, waarvoor de Aartsbisschop vervolging leed, maakte zoo diep een indruk, dat al wie onder de Katholieken nog iets van zijn geloof had overgehouden, — en helaas! dat geloof had veel geleden onder de sluwe leiding van het toenmalig Pruissiesch gouvernement, — moedig zich uit het ongeloof trachtte te verheffen, zich de zaak des Aartsbisschops als de zijne aantrok, de godsdienst tegen de aanvallen harer bestrijders verdedigde, en terugkeerde tot de maar al te zeer verwaarloosde verpligtingen, die de Kerk voorschrijft. Onder 't volk van Duitschland had de terugkeer tot geloof, dat is, tot de Kerk eene zaak genomen, die niet meer was te stuiten. De gebeurtenissen van 1848 voltooiden het begonnen werk.

De gouvernementen waren tot dusverre blijven staan in hunne noodlottige kortzigtigheid, die steun zocht tot uitbreiding en versterking van magt in het bemoeilijken der Katholieke Kerk. De lessen uit Parijs, Weenen en Berlijn lieten niet na ten jare 1848 vruchten te dragen. Zij vulden aan wat er nog ontbrak, om de Katholieken van Duitschland tot levendige en werkdadige geloovigen te maken. En de gouvernementen, die tot dusverre dezen terugkeer hadden tegengewerkt, kwamen eindelijk tot de overtuiging, dat het meer dan tijd was om dien terugkeer te bespoedigen. Vooral was het de jeugdige Keizer van Oostenrijk, die daarvan gezegende bewijzen gaf.

Sommige gouvernementen, vooral de kleine, en daaronder Baden, dat zoo veel had kunnen leeren gedurende de jongste stormen, maar alles vergeten heeft, sommige gouvernementen bleven achter. Zij bleven staan bij hunne willekeurige maatregelen, waardoor zij zich hadden meester gemaakt van de katholieke Kerk. Hun meesterschap over de Kerk had veel kwaad gedaan. Groot waren de verwoestingen onder de Katholieken aangerigt, dewijl men zelfs een gedeelte van de priesterschap zoo vervreemd had van trouw en pligt, dat de overal elders bewerkte terugkeer tot verlevendigd en werkzaam geloof, zich daar veel minder dan overal elders, en zich slechts betrekkelijk zeer weinig deed gevoelen.

Wij hebben gisteren gezien wat en in welke omstandigheden het Badensch gouvernement zich heeft vermeten te bestaan, en welke indruk hare kerkvervolging moet maken. Wij mogen dien ten gevolge zeggen wat wij straks van de inkerkering van den Aartsbisschop van Keulen, Droste zu Visschering, beweerden: dat het Badensch gouvernement geen geschikter middel kon gebruiken, dan het nu heeft aangewend, om de katholieke bevolking tot het voorvaderlijk geloof op te wekken, en ze te vereenigen in éénen ijver en in ééne liefde met gansch het katholieke Duitschland, dat ten overvloede in hetgeen thans in Baden gebeurt, eenen spoorslag te meer vindt, om op den ingeslagen weg te volharden, en de werkdadigheid van haar reeds zoo levendig geloof zoo mogelijk nog te verhoogen en meer algemeen te maken.

Wat er ook in Baden gebeure, ongetwijfeld zal de einduitslag van de thans heerschende gruwelijke vervolging deze zijn:

1°. De Kerk zal minstens eene betamelijke vrijheid bekomen, en zich emancipeeren van de ongeregtige en verderfelijke voogdij van den staat.

2°. Er zal een einde zijn gemaakt aan de verfoeijelijke propaganda, die eene gansch katholieke bevolking, door de listen en lagen van een protestantsch gouvernement, tracht te protestantizeeren en waar het slaagt, met der daad radikalizeert. Der katholieke bevolking worden de oogen geopend; zij bekomt het voorregt om den afgrond te zien, waarheen men haar leidde; zij deinst met afgrijzen terug; slaat den smeekenden blik ten Hemel; sluit zich aan elkaâr in een vurig gebed; priesters en leeken vernieuwen den blakenden ijver des geloofs; en weldra zullen de Badensche Katholieken uit het spoor der verleiding gerukt, met hunne Duitsche broeders wedijveren in vurigheid van geloof en werkdadigheid der liefde, in trouwe onderwerping aan de pligten der Kerk.

De *Nederlander* komt op tegen onze beschuldiging dat de heer Groen »het voorbeeld gaf om door geraas van scheldwoorden goed te maken wat aan geldige redeneering ontbreekt." Hij verzekert dat »de lezers van den *Nederlander* en van het *Bijblad* kunnen oordeelen of er grond is voor dergelijk verwijt."

Wat verstaat de *Nederlander* door *geraas van scheldwoorden?* Dat is ons tamelijk onverschillig. Wij willen liever zeggen wat wij er meê bedoelen; daarmeê zullen wij tevens de gelegenheid vinden om de methode, waarmede de heer Groen niet zelden zijne tegenstanders bestrijdt, eens en voor altijd te doen uitkomen.

Wat veroorlooft zich de heer Groen als hij de tegenpartij aanvalt? Maar al te dikwijls beschuldigt hij door insinuatiën, die een hatelijk karakter hebben, waarvoor hij geen bewijs levert, maar waarvoor hij eene indikatie vindt, die wel niets bewijst, maar toch bij de bevooroordeelden genoegzaam is om de valsche beschuldiging te doen doorgaan. Om het duidelijk te maken, zullen wij een voorbeeld geven op den heer Groen zelven toegepast, in de hoop dat wij dan door de *vrienden* gemakkelijker zullen worden begrepen.

Als wij den heer Groen hatelijk zouden willen voorstellen bij een groot deel van ons volk; hoe zouden wij 't dan moeten aanleggen volgens de methode van den heer Groen? Wij zouden dan eerst eene grove beschuldiging moeten zoeken, die wij niet behoeven te kunnen bewijzen, maar die toch voor dat bevooroordeeld deel van het volk, waarbij wij den heer Groen zouden willen diskrediteeren, waarschijnlijk moeten worden gemaakt door eene of andere indikatie. Nemen wij eene ergerlijke beschuldiging, waarvan de valschheid in het oog springt. Ons volk is eerlijk. Zeggen wij dus valschelijk dat de heer Groen oneerlijk, dat hij een dief in 't groot is? De beschuldiging behalve dat zij lasterlijk is, mag te regt grof en plat heeten. Zij moet derhalve volgens de methode, die wij beschrijven, worden gekleed. Zij behoeft eene indikatie om daaraan eenige waarschijnlijkheid te geven, en vervolgens eene omspreuk, die het eigenaardige woord ongebruikt laat, maar toch de beteekenis daarvan zoo veel mogelijk terug geeft. Als wij zeiden: »de heer Groen is rijk, geen wonder, hij heeft zich rijk gestolen," dan zou dat niet alleen laster zijn, maar vooral zou dat bij den heer Groen onkiesch, onparlementair en onbetamelijk heeten. Foei! wie gebruikt ooit in een fatsoenlijken kring de woorden: dief en stelen jegens iemand die rijk en fashionable is? Dat is immers ongehoord, en zou niet te dulden zijn. Gebruik liever boven bedoelde omspreuk en de zaak verandert van natuur. Vraag slechts: »Hoe vele lieden vindt men niet, die schatten op schatten hebben verzameld door middelen, welke bezwaarlijk het daglicht kunnen zien? Wij willen niet zeggen, dat de heer Groen, die rijk is, onder dat soort van lieden moet worden gerangschikt; maar het is niet onbekend, dat de heer Groen zich onderscheidt door behendigheden, welke meer dan verwondering baren, als men hem van nabij heeft kunnen gadeslaan." Naar onze overtuiging zou hij, wie zóó sprak, zich bezondigen aan schromelijken laster. Wij zouden daarin tevens »geraas van

schelden ... zien. Bij de heer Groen is dat niet zoo. Breng de beschuldiging op eene andere orde van zaken over, b. v. op de godsdienstige, of politieke orde. En zij houdt niet slechts op kalmonnie te zijn. Daarin is zelfs geen schelden meer. Het zij verre; de beschuldiging is geoorloofd, parlementair en waar. En aan wie er tegen opkomt, zal de *Nederlander* bewijzen, dat de heer Groen de hoffelijkste man ter wereld is, die niet scheldt, omdat hij aan onbewezene beschuldigingen, aan ongegronde verwijten met zeldzaam talent een parlementair kleed weet aan te trekken. Het zij zoo. Als het kind slechts een naam heeft en een ieder weet, wat die naam beteekent.

Wie een sprekend bewijs wil van de goede trouw, waarmede de *Nederlander* strijd voert, leze het volgende uit de *Grondwet*. De »vrienden" zijn gewoon zich van behendigheden te bedienen, die zij zeer knap weten in te kleeden. Zelden gebeurt het dat zij zich bloot geven zonder masker. Daarom is het niet onaardig ze eens ongekleed te zien. Ziehier hoe de *Grondwet* ze voorlicht:

»De *Nederlander* N°. 1072 bevatte het volgende:

»»Het is niet overtollig, met verwijzing naar de beraadslagingen over de *Begrooting*, te doen opmerken, dat bij de Voorstellers van afschaffing der belastingen, AL HET OVERIGE, *de strekking onzer binnenlandsche politiek, onderwijs, kunsten en wetenschappen, vermeerdering van uitgaven ten behoeve van de overzeesche bezittingen*, en zelfs de *verdediging van het Moederland*, door eene te lang verwaarloosde regeling onzer strijdkrachten, OP DEN ACHTERGROND EN IN VERGETELHEID GERAAKT IS."

»Wij hebben deze beschuldiging genoemd *logenachtig;* tot bewijs daarvan aangehaald de *twee en negentig* malen, dat de negen voorstellers, tijdens de diskussiën over de *Begrooting*, over de meest gewigtige onderwerpen, *het woord hebben gevoerd;* en eischten derhalve, dat *de Nederlander*, wanneer hij voor zich zelven nog eenige achting gevoelde, zijne beschuldiging zou intrekken."

»Wat antwoordt *de Nederlander?*

»Wij konden onze oogen naauwelijks gelooven:

»»De *Grondwet* van 24 December »eischt dat *de Nederlander* zijne woorden intrekke, volledig terugroepe."

»»De wensch is allezins verklaarbaar, aan den eisch zal niet worden voldaan."

»»Velen zijn wij voornemens te zorgen dat er op deze verwaarloozing aan de volksbelangen naar behooren worde gelet."

»Ja, de wensch is allezins verklaarbaar voor ieder, wien een eerlijk hart in den boezem klopt.

»Aan den eisch zal *niet* worden voldaan! Daartoe heeft men een stalen voorhoofd noodig, om de verachting, die de logen en de laster treft te kunnen trotseren!

»Nog meer. *De Nederlander* is voornemens »te zorgen, dat er op *deze* VERWAARLOOZING van de volksbelangen naar behooren worde gelet".

»Wij beginnen te twijfelen, of de heer Groen van Prinsterer er thans geen bezwaar in zal zien, te verklaren, dat hij in betrekking staat tot *de Nederlander*.

»Dat de geheele konstitutionele pers, met dit monsterachtig voorbeeld van anti-revolutionaire onbeschaamdheid, de Natie bekend make!"

Sinds het begin van dit jaar wordt te Zalt-Bommel bij JOH. NOMAN EN ZOON uitgegeven eene *Maandelijksche Kronijk, Geschiedenis van den dag*, met portretten. Elke aflevering, die van 8 tot 9 vellen druks in een net gedrukten omslag bevat, kost slechts 30 centen, en verschijnt op den 20sten van elke maand. De *Maandelijksche Kronijk* geeft in elke harer afleveringen een overzigt van de voornaamste gebeurtenissen, die zich hetzij in het binnenland, hetzij daar buiten hebben opgedaan. Zij doet dat, in den regel, met mededeeling der staatsstukken daartoe betrekkelijk. De bewerking van, hetgeen zij over het *Binnenland* levert verdient onze luide goedkeuring. Niet dat wij het overal met de *Kronijk* eens zijn. Verre van daar. Wij zouden op meer dan een punt met haar verschillen. Maar als wij hare bewerking prijzen, dan is het daarom, omdat zij het blijkbaar doet in een geest van loffelijke onpartijdigheid, die niet achterhoudt, veeleer mededeelt wat de tegenpartij heeft op te werpen. Ware ook het *Buitenland* met dezelfde naauwkeurige volledigheid bewerkt, wij zouden van onze aanbeveling van de *Kronijk* niets hebben af te dingen. Maar voor het *Buitenland*, alschoon zij er naar streeft om ook daarvan een onpartijdige mededeeling te bezorgen, faalt zij dikwerf, omdat zij geene genoegzame bronnen voor handen schijnt te hebben, waaruit een billijk oordeel zou kunnen worden opgemaakt. Blijkbaar laat zij zich genoegzaam, uitsluitend voor het buitenland voorlichten door de *Indépendance Belge*. Wij erkennen gaarne, dat in den regel geen blad spoediger het nieuws van den dag opvangt en verspreidt. Maar in de beoordeeling daarvan is ons geen blad partijdiger gebleken, vooral als het quaestien betreft, die de katholieke Kerk raken. De *Kronijk*, als zij de houding van de *Indépendance* wil naspeuren in de April-beroering en wat daaruit gevolgd is, zal bevinden, hoe de *Indépendance*, die zelve op politiek terrein de beginselen van den heer Thorbecke verdedigt, desniettemin heeft kunnen goedvinden omtrent onze godsdienstige geschillen eene zeer raadselachtige, valsche en met hare beginselen strijdige rol te vervullen. Wij vermeenen in allen gevalle aan de geëerde redaktie van de *Kronijk* te moeten in bedenking geven, om naast de *Indépendance Belge* b. v. te leggen de *Emancipation Belge*. Zij zal dan herhaaldelijk ondervinden, dat valsche berigten door de partijdigheid van de *Indépendance* voor stellige waarheid aangekondigd, door onloochenbare getuigenissen worden gelogenstraft. De *Kronijk* zou daardoor niet weinig in belang winnen, en gelijk zij zich nu reeds zeer verdienstelijk heeft gemaakt, met in een kort bestek, zoo volledig mogelijk, verslag te geven van al hetgeen van ons land verdient te worden opgeteekend; zoo zou zij dan ook haar buitenlandsch overzigt van blijvende waarde maken, en met regt eene plaats vragen in de boekverzameling van een ieder, die zich aan de geschiedenis laat gelegen liggen, welke onder onze oogen zich ontrolt, en waaraan wij allen een meer of minder werkzaam deel hebben.

Mogt zij gevolg geven aan den wenk, dien wij 't wagen onder hare oogen te brengen — en wij verwachten zulks omdat zij met der daad toont geschiedkundige waarheid te zoeken — dan zal zij aanvullen eene leemte, die thans nog, hoewel alleen voor het Buitenland, ontbreekt. En wij zouden dan geen *maandschrift* kennen, dat beter dan zij in staat zal zijn om aan de eischen van »de geschiedenis van den dag" te voldoen. De inrigting toch is allezins doelmatig; het streven der redaktie onpartijdig; en de prijs onder het bereik van een elk.

Men leest in den *IJsselbode:*

»Het voorstel der negen leden eene *Lex Agraria*.

»Wij schreven in het nommer van 20 December, dat het voorstel der negen leden met eene meerderheid van omstreeks 40 tegen omstreeks 25 stemmen zou verworpen worden. De uitkomst heeft ons dus niet verrast. Het eenige, waar wij niet op gerekend hadden, was den heer Heemskerk onder de tegenstanders te ontmoeten.

»Die uitkomst kon geene andere zijn, sedert eene quæstie van volksvoeding, — eene quæstie of er niet, bij den gunstigen staat der finantien en den druk der tijden, iets tot verligting van den last der natie moest worden gedaan, — door de meerderheid werd gemaakt tot eene *partijzaak*. Sedert niet het nut en de strekking van het *voorstel*, maar de door partijdrift opgewekte, vermoedens omtrent de geheime bedoelingen der voorstellers over de uit te brengen stem beslisten. Geen onwaardiger discussie is immer in ons parlement gevoerd; geen onwaardiger taal is immer gehoord en zelfs de leden der regering verlaagden hun karakter, door er deel aan te nemen. Maar het slijk, dat men op de voorstellers meende te werpen, spatte op eigen hoofd terug. De kalme, waardige houding van alle voorstellers zonder onderscheid, maar vooral van hem, tegen wien, omdat men hem als het hoofd beschouwde, de meest schampere taal werd gevoerd, deed alle nietwaardige schimp afstuiten. Onder hen die zich het meest tot onbetamelijke smaadredenen verlaagden, stond ook ditmaal weder de heer Schimmelpenninck, Zutphens vertegenwoordiger vooraan.

»De andere vertegenwoordiger uit Zutphen, de heer van der Brugghen, heeft zich zekerlijk niet tot zoodanige grofheid verlaagd als zijn ambtgenoot. Hij zou het ongetwijfeld beneden zijn karakter rekenen; maar hij heeft een argument gebezigd dat de opmerkzaamheid verdient en dat ons aanlokt om het uit den vloed der gevoerde diskussiën op te visschen. De heer van der Brugghen oordeelde het voorstel volstrekt verwerpelijk, hoezeer anders toestemmende, dat het nuttig ware eenige verligting van lasten toe te staan, die de schatkist kan lijden, — *omdat* het voorstel in aard en strekking was eene, *lex Agraria*, en *omdat* het Romeinsche rijk aan de woelingen, door de *leges agrariae* ontstaan, zijnen val te wijten had. Andere sprekers volgden hem op dit terrein en bestreden het voorstel als een *lex Agraria*, en schilderden al het vervaarlijke, al het dreigende van de strekking van dergelijk voorstel van wet af.

»Met beide handen grijpen wij die vergelijking aan. Het voorstel der negen leden eene *Lex Agraria*, de voorstellers mitsdien Gracchussen — en de tegenstemmers Nasicae en Opimiussen?

»Ja, met alle regt nemen wij de vergelijking aan en stellen het streven der negen mannen op ééne lijn met het edele doel der Gracchussen, dat zij met eenen roemrijken dood bezegelden. In onze tijden van beschaving zijn dergelijke tumulten, als de straten van Rome met bloed bevlekten, toen de gansche senaat met hunne huurlingen, met knuppels gewapend, uittoog om den volkstribuin op het kapitool verraderlijk om te brengen, niet meer te vreezen; maar de haat en de wraakzucht nemen andere vormen aan, en openbaren zich in verguizing en vuigen laster.

»Het voorstel der negen leden eene *lex agraria*? Goed!

»Maar welk was dan het streven der Gracchussen?

»Een schandelijk onregt te herstellen en paal en perk te stellen aan de vuige baatzucht der patricische familien, die, in strijd met de Licinische wet, het grootste deel der eigendommen van de arme, ten oorlog uitgetogen medeburgers hadden geroofd. En toen nu Tiberius Gracchus volkstribuin was geworden, wilde hij ondernemen dat schreeuwend onregt te herstellen, en de arme burgers weder in het bezit te stellen der hun, door de patriciers ontroofde goederen, door eenvoudig de oude Licinische wet te doen herleven. »Het schijnt" — zegt Plutarchus — »dat nimmer een meer gematigde en zachtere wet tegen een zoo schreeuwend onregt en zoo enormen roof kon worden voorgesteld. Want, in plaats dat die hebzuchtige bezitters van een ander mans goed smadelijk zouden worden verdreven uit de eigendommen, waarvan zij, in strijd met de wetten, het genot hadden, en zouden worden veroordeeld om de vruchten terug te geven, die zij daarvan onregtmatig hadden getrokken, vergenoegde zich T. Gracchus met voor te stellen, dat zij, tegen door den Staat te verleenen schadeloosstelling, de in bezit genomen goederen aan de wettige eigenaren zouden teruggeven."

»En zie hier wat Niebuhr er van zegt, een schrijver die tot de historische school behoort en dus voorzeker bij de anti-revolutionnairen in hoog gezag staat, weshalve hij teregt door den heer Thorbecke tegen den heer v. d. Brugghen werd ingeroepen. De aanhaling van Niebuhr luidt:

»»Tiberius Gracchus waande, dat de patriciërs nimmer zoo zeer alle schaamte zouden afschudden, om, *gelijk de laagsten*, slechts hunne hebzucht in het oog te houden, en *regt, billijkheid* en het algemeen *welzijn* te verachten." — Tiberius Gracchus bedroog zich echter, want de senatoren en de patriciërs liepen als eene bende gepeupel te hoop, en vermoordden, onder aanvoering van Nasica, den edelen tribuin.

»Het was de eerste maal, dat, sedert de republiek gevestigd was, burgerbloed in Rome's straten vloeide. Maar was dit te wijten aan de vrienden van het volk, aan de Gracchussen? — Neen, aan de vuige eigenbaat der grooten, die alle schaamte zoo zeer hadden uitgeschud, dat zij niet alleen een schreeuwend onregt niet wilden herstellen, maar nog, op verraderlijke wijze, een zeer gematigd voorstel om daartegen te voorzien, in het bloed van den edelen Grachus verdronken.

»En is nu de val van Rome te wijten aan de *leges agrariae* aan de Gracchussen? Raadpleeg de geschiedenis, mijnheer van der Brugghen, en gij zult zien, dat juist de val van Rome veroorzaakt werd, door het *niet* tot stand komen der *leges agrariae*, ten gevolge waarvan het Romeinsche volk allengs verbasterde, tot een enkel duizendtal weelderige rijken en een groote hoop ellendige armen die geen ander belang kenden, dan dat van hun dagelijksch brood, en bij gevolg voor den meestbiedende veil werd. Teregt zegt dan ook Niebuhr:

»Niemand kan ontkennen, dat de *verbastering* waarbij de oude staatsregeling niet kon stand houden, *geene* plaats zou hebben gehad, dat Rome niet in eenige duizend rijken en eene tallooze menigte van ellendelingen zou zijn verdeeld, wanneer de *lex agraria* van Licinius ware betracht."

»Welnu, heeft het voorstel der negen leden de strekking eener *lex agraria*, dan verdient het onverdeelde toejuiching, opdat ook Nederland niet te gronde ga aan die verbastering, welke het gevolg is, zoo eenige duizend rijken tegenover een hoop ellendige armen staan. De grenzen van den middenstand, van de mindere klasse te versterken en uit te breiden, vooral benedenwaarts, waar zij in aanraking komen met hen, die tegen de behoefte worstelen, dit was het doel van het voorstel, — een doel door partijdrift verijdeld."

De *Grondwet* meldt:

»Wij vernemen, dat de verandering, die het personeel van het Ministerie door de benoeming van den heer Mutsaers heeft ondergaan, hoogstwaarschijnlijk nog door eene andere zal worden opgevolgd.

»Het Ministerie moet, naar men zegt, niet ongeneigd zijn, om den Minister van Finantiën te bewegen, zich alleen met het departement van Herv. Eeredienst te vergenoegen."

De Provinciale Staten van Overijssel zijn tegen 3 Jan. aanst. opgeroepen tot eene buitengewone zitting, waarin onder anderen, zal moeten worden gekozen een lid voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Z. M. heeft beslist, dat met 1e mei aanstaande, bij het wapen der infanterie, de navolgende garnizoens-veranderingen zullen plaats hebben, namelijk: 2de reg. inf., staf met het 1ste, 2de en 4de bat. te 's Bosch; het 3de bat. te Woerden; 4de reg. inf., staf en het 3de bat. te Vlissingen; 4de bat. te Vlissingen (waarvan 2 komp. te Breskens); 1ste bat. te Middelburg (waarvan 1 komp. te Veere); 2de bat. te Neuzen (waarvan 1 komp. te Sluis); 6de reg. inf., staf te Haarlem; 1ste bat. te Amsterdam; 2de bat. te Delft; 3de bat. Hoorn; 4de bat. aan den Helder; 8ste reg. inf., staf met het 1ste en 2de bat. te Nijmegen; 3de bat. te Grave; 4de bat. te Arnhem.

Z. M. heeft aan Mr. H. J. Engelkens, op zijn verzoek, met 1 Jan. 1854, eervol ontslag verleend als burgemeester der gemeente Winschoten en tot burgemeester der gemeente Wijmbritseradeel benoemd Mr. M. Bakker.

Z. M. heeft goedgekeurd het beroep van een predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Hervormde gemeente van Oosterland, op L. H. F. Creutzberg.

Z. M. heeft verleend een pensioen van ƒ600 aan G. J. Janson, pastoor der R. K. gemeente van de H. Bonifacius-kerk te Leeuwarden.

Z. M. heeft, buiten bezwaar van 's Rijks schatkist, benoemd bij het departement voor de Zaken der R. K. Eeredienst: tot commies den adjunct-commies bij hetzelve, J. J. Jansen; tot adjunct-commiesen, de 1ste klerken bij dat departement B. J. Boin en J. A. W. van der Meer.

De prov. comm. van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Zuid-Holland, residerende te 's Gravenhage, heeft het doelmatig geacht ter algemeene kennis te brengen, dat zij, op den 25sten Dec. 1853, de lijkschouwing gedaan heeft van Engeltje van der Vlies, den 23sten dier maand te Pijnacker overleden, welke vrouw, volgens opgaaf, van af den jare 1818 geen voedsel gebruikt zoude hebben. Bij die lijkschouwing, waarvan proces-verbaal is opgemaakt, is echter gebleken, dat die opgaaf ONWAAR is, en dat genoemde Engeltje van der Vlies, tot zeer kort voor haren dood, VOEDSEL *tot zich genomen heeft.*

Ten opzigte van het berigt, onlangs medegedeeld over de beweging van den grond van den zoogenaamden Zandberg, tusschen Rijswijk en Ravenswaaij, ontvangen wij heden een schrijven, waarin wordt beweerd, dat het hoogst onwaarschijnlijk zijn zou, dat die beweging een vulkanischen oorsprong had. Schrijver merkt op, dat een zelfde verschijnsel ook tijdens de droogmaking van het Haarlemmermeer is waargenomen, iets wat hem aanleiding geeft tot het gevoelen, dat, daar de omstreken van Rijswijk grootendeels op zoogenaamden Derriegrond, die door zijne weekheid zeer gemakkelijk voor verschuiving vatbaar is, rusten, deze door den minderen druk van het tegenwoordig buitengewoon lage water, en daaruit volgenden lagen waterstand van de binnendijks gelegene poelen, allen steun van het water missende, eene langzame verschuiving ondergaan en daardoor aan den bovengrond eene geringe beweging mededeelen. (*U. Ct.*)

Talrijk zijn de ongelukken die elders in de laatste dagen door of op het ijs gebeurd zijn.

Te Sloten (Friesland) is een knaapje van 13 jaren in een wak gereden en verdronken.

Eene dienstmeid uit de gemeente Lemsterland, is van het schaatsenrijden nog niet teruggekomen en dus vermoedelijk in het Tjeuke-meer verdronken.

Te Meppel heeft zekere B., door op het ijs te vallen eene belangrijke hoofdwond bekomen. Hij was den volgenden dag nog bewusteloos en kon geen woord uitbrengen.

Onder Vollenhove is een jong mensch nabij de brug Ronduit door het ijs geraakt en verdronken.

Te Zwartsluis (buitendijks) is jl. Zaturdag nog iemand op dezelfde wijze om het leven gekomen.

Twee schaatsenrijders, de een timmermans- en de ander schippersknecht, reden den 26sten langs den zuidwal der Zuiderzee van Amsterdam naar Heeg, provincie Friesland. Niettegenstaande de eerstgenoemde voor de haven van Blokzijl zijn reisgezel waarschuwde niet zoo verre zee te kiezen en liever langs het strand hunne reis te vervolgen, was zulks vergeefs, hetgeen dan ook dat ongelukkig gevolg heeft gehad, dat de schippersknecht (een jong gehuwd man), al voortrijdende, door het ijs is geraakt, en in weerwil der spoedig aangebragte hulp van Blokzijl, aldaar zijn graf heeft gevonden.

Als eene bijzonderheid wordt uit Zwolle gemeld, dat de wed. van Jakobus Mink het bijzonder voorregt heeft genoten van op den 25sten dezer haren 101 verjaardag te vieren, en zulks in eene volmaakte gezondheid en in het bezit van al hare zintuigen. (*Z. C.*)

Bij Kampen is een wagen, met 12 mudden koren, welke men over den IJssel wilde halen, en waarvan men gelukkig, om de zwaarte niet noodeloos te vermeerderen, de paarden had afgespannen, op het midden den rivier komende, door het ijs gezakt.

De kantoren van den Rijkstelegraaf zijn, langs de Belgische lijnen, in verbinding gesteld met de kantoren te Beziers en Narbonne in Frankrijk, en met die van Saarbrücken en Trier, in Pruissen.

In ons hoofdartikel van gisteren kol. 2, reg. 15, van onderen te rekenen, staat: »aan een ander gezag *dan* dat der Kerk." Dat moet zijn: »aan een ander gezag, dat der Kerk." Eene verbetering zonder welke het daar geschrevene geen zin heeft.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 December. Blijkens een korrespondentie uit Konstantinopel van den 15 dezer waren de eskaders nog niet naar de Zwarte zee verzeild. Men was van gevoelen, dat de nieuwe instruktien van Parijs en Londen afgezonden, alle weifelingen bij de bevelhebbers zouden wegnemen.

Ten aanzien der Weener voorstellen was nog niets bekend en de gezanten stelden alles in het werk, ten einde de Porte tot den vrede te stemmen.

Men verwachtte te Konstantinopel dat Engeland zich meer krachtdadig ten voordeele van Turkije zoude verklaren, nadat Perzie ook aan Groot-Brittanje den oorlog heeft verklaard.

Ook aan de Aziatische grenzen, zouden de Turksche bevelhebbers, in aanmerking genomen het ver gevorderde jaargetijde, van voornemen zijn op Turksch grondgebied terug te trekken. Alleen zou men het fort St. Nikolaas bezet houden.

Nog altijd blijft het twijfelachtig hoedanig de keizer van Rusland gezind is aangaande de jongste Weener voorstellen. De *Patrie* schrijft dienaangaande: »Weldra zullen wij weten of de verklaringen door Rusland gedaan voor het herstel van den vrede, ernstig gemeend zijn, of andermaal, even als vroeger, een dubbelzinnig karakter hebben. Er moet thans een stellig antwoord van toestemming of weigering worden gegeven. Door het nieuwe ontwerp, voorgesteld door de mogendheden, te onderschrijven, geeft Turkije een nieuwe blijk van gematigdheid. Zoo Rusland het voorstel verwerpt is het met den vrede gedaan. In de tegenwoordige omstandigheden is er aan onderhandelen niet meer te denken. Ieder heeft thans zijn laatste woord gesproken, en men wacht alleen nog op hetgeen de Czaar zal zeggen."

— Men leest in den *Moniteur*:

»Daar het aantal in dit jaar verleende ridderteekens het cijfer heeft bereikt, hetwelk krachtens de organieke bepalingen betreffende het Legioen van Eer is vastgesteld, heeft de keizer besloten, dat er bij gelegenheid van den aanvang van het nieuwe jaar geen ridderteekens van die orde aan burgerlijke personen zullen worden geschonken."

— Bij keizerlijk besluit van den 24sten is eene commissie, bestaande uit 37 leden benoemd, om onder voorzitting van Prins Napoleon, bestuur en toezigt te voeren over de tentoonstelling van voortbrengselen van landbouw, nijverheid en schoone kunsten van alle volken, welke den 1sten Mei 1855 te Parijs zal worden geopend.

ENGELAND.

LONDEN, 30 December. De katholieke aristokratie van Engeland heeft een adres opgesteld aan Mgr. den Aartsbisschop van Freiburg, 't welk op dit oogenblik aan de Katholieken van Londen ter teekening is aangeboden, en waarin het katholieke Engeland zijn diepen eerbied en bewondering te kennen geeft aan den edelen Aartsbisschop.

De *Catholic Standard* en de *Tablet* verkondigen tegelijk dat er in de bureaux der voornaamste katholieke boekhandelaars eene inschrijving is geopend en dat de namen en het bedrag dier inschrijving zullen overgemaakt worden aan de *Univers* om ze bij diens lijsten te voegen.

Deze nieuwe manifestatie der Katholieken schijnt aan de Engelsche protestanten eenige verwondering te baren, en de *Times* is er dan ook dadelijk bij geweest, om op zijn gewone manier, de namen der onderteekenaars te honen.

— Omtrent de vredebreuk tusschen Perzie en Turkije verneemt men het volgende. Rusland heeft den Shach door beloften en konsessien op zijn hand weten te krijgen. Het Perzische gouvernement moest zestig millioenen roebel betalen aan Rusland, deze zullen niet gevorderd worden. Daarenboven belooft de czaar aan den shach van Perzie hem te zullen bijstaan in de verovering van Herat, en zelfs om hem alles te verschaffen wat noodig is ter verovering van Affghanistan. De operatien van het Russische leger te Khiwa en in oostelijk Turkestan staan met dit politiek plan in verband. Op deze voorwaarde heeft Perzie aan Turkije den oorlog verklaard en zal voorzeker in Azie de Turken geweldig belemmeren.

DUITSCHLAND.

— In een der Duitsche bladen leest men de volgende redeneringen over de Oostersche aangelegenheden, die naar het zich laat aanzien, door de Russische diplomatie zijn geïnspireerd:

Meermalen hebben wij betoogd, dat het Oostersche vraagstuk, van het Europeesche standpunt niet anders dan negatief opgelost kan worden, en dat men zich na langdurigen twist en veel nutteloos verlies van menschen en geld zal moeten vergenoegen met te bepalen, wat in Turkije tot behoud van het Europeesche evenwigt *niet mag geschieden. In de laatste dagen is de zaak* echter eenigzins van aard veranderd. Perzie heeft aan Turkije den oorlog verklaard en van Rusland eenen generaal gevraagd om zijn leger aan te voeren. Het Turksche vraagstuk schijnt dus een Indo-Britsch vraagstuk te zullen worden, waarin Engeland regtstreeks zijn eigen belang te verdedigen zal hebben, wanneer men er niet in slaagt aan den strijd in zijnen tegenwoordigen omvang spoedig een einde te maken. Nu rijst de vraag, in hoeverre de overige mogendheden gezind kunnen zijn zich ook in een Indo-Britsch vraagstuk te mengen, en voor de Engelsche belangen mede in de bres te springen. Wij twijfelen, of zij zoo ver zullen willen gaan, en zijn overtuigd dat zij zich zullen bepalen tot het ten einde brengen van den Russisch-Turkschen strijd. Bij hetgeen in Azie gebeuren kan, hebben zij te weinig belang, dan dat zij daarvoor de welvaart hunner eigen rijken op het spel zouden mogen zetten.

Ten aanzien van Oostenrijk en Pruissen behoeft dit geen betoog; maar ook wat Frankrijk betreft, valt de waarheid daarvan in het oog. Te Parijs zal men voortaan wel behooren te onderscheiden, in hoever de Engelsche voorstellen op de Aziatische dan wel op de Europeesche aangelegenheden betrekking hebben. Daarom gelooven wij ook niet, dat Frankrijk zonder andere zwaarwigtige redenen aan ondernemingen in de Zwarte zee zal deelnemen. Frankrijk moet het Indo-Britsche vraagstuk van het Turksche afgescheiden houden, en bij expeditien in de Zwarte zee kunnen beiden zoo met elkander vermengd worden, dat zij niet meer af te scheiden zijn. De door Engeland voorgestelde bescherming der Turksche havens in de Zwarte zee tegen Russische aanvallen schijnt reeds met de Engelsche belangen in Indie in verband te staan. Engeland wil daardoor aan den vooruitgang van Rusland in Azie eenen hinderpaal in den weg leggen.

Maar die vooruitgang is met het belang van het overig Europa geenszins in strijd; hij is integendeel bevorderlijk daarvoor. Hoe ver Rusland zijnen invloed in Azie ook uitbreide, het evenwigt van Europa wordt daardoor niet gestoord, terwijl de zaak van beschaving en handel er slechts bij winnen kan. Hoe meer Rusland in Azie te doen vindt, hoe minder het zijn gewigt aan Europa zal doen gevoelen. In zoo verre kan men aan Rusland gerust de vrije hand laten, en het zou eene slechte staatkunde wezen om deze hinderpalen aan hetzelve in den weg te leggen. De oorlogsverklaring van Perzie aan Turkije vermeerdert dus de hoop op vrede, in plaats van ze te verzwakken. Engeland moet overtuigd zijn, dat de gevaren, waarmede het van dien kant bedreigd wordt, het zekerst en spoedigst afgewend kunnen worden door het herstel van den vrede tusschen Rusland en Turkije. Daarom zullen dan ook de daartoe strekkende pogingen der mogendheden te Konstantinopel met ijver en nadruk hervat worden. Wij hopen dat de bevestiging van ons gevoelen niet lang zal uitblijven, en dat wij nog voor het einde van het jaar eene gunstiger wending der zaak zullen hebben aan te kondigen.

HEIDELBERG, 25 December. De gezamelijke katholieke geestelijken van ons distrikt, waartegen door den Opperambtman stads direkteur von Uria geene vervolgingen zijn begonnen, aangezien diens geweten zich daartegen verzette, zijn nu door zijnen plaatsvervanger de heer Wilhelmi, elk met eene boete van fl. 10 gestraft. Den kappelaan te Heidelberg is uithoofde van andere hem te laste gelegde zaken (welke?) met eene verhoogde geldboete van fl. 50 gestraft en daarbij verbanning uit de stad.

BELGIE.

In het *Journal de Bruxelles* leest men dat de heer Silliman Ives, vroeger protestantsch Bisschop in Carolina, Noord-Amerika, door zijn terugkeer in den schoot der katholieke Kerk, eer, waardigheden en geldelijke voordeelen ten offer hebben gebragt, thans zich in zeer drukkende omstandigheden bevindt. Hij heeft geene inkomsten en boven dien een talrijk gezin te onderhouden. Eenige zijner vrienden zijn voornemens een door hem geschreven werk betreffende de aanleiding tot zijne bekeering uit te geven, en hopen door een ruim debiet den heer Ives en zijn gezin gedurende eenige jaren voor gebrek te vrijwaren. Het werk voert ten titel: »*The trials of a mind in its progress to Catholicisme.*" Wie op dat werk wenscht in te teekenen adressere zich aan den heer Abt D., Bureau van het *Journal de Bruxelles*.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 30 December.

ONDERTROUWD (29 Dec.): J. A. Sie[illegible] Jr. met D. M. Pieters[illegible].

GETROUWD (29 Dec.): H. W. Duyvendak, wed. met J. E. van Essen.

BEVALLEN (28 Dec.): B. J. Schulze, geb. van de Wal, [illegible] J. M. Holm, geb. Kahn, [illegible] M. G. [illegible], [illegible]

OVERLEDEN (2[illegible]): [illegible] — (28 Dec.): A. Bo[illegible]

geb. Gaykema, 61 j. - M. C. de Pijper, geb. Hartman 89 j.

Heden, 29 Dec, teekende de Thermometer-Schaal Fahrenheit:

	's avonds	8 ure	27½	graden.
29 Dec.	's nachts (laagste stand)		25½	»
	's morgens	8 ure	28	»
	's middags	12 »	32½	»
	's namiddags	4 »	33	»

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		29 DEC. 4½ u. gebl.	30 DEC. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		62⅝	62¾	a 62⅞	62 13/16
Dito Dito	3	74 5/16	75		
Dito Dito	4	93 15/16	93⅞	94	93⅞
O. I. Leening 1844	4	93⅞	93 15/16	94	
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg		100½	101		
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien		100⅛			
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		50 13/16	50¾	51	
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	21 7/16	21 7/16	21½	21 7/16
Dito	3	45 11/16			
Dito Binnenl. à 6/m.		41 3/16	41⅛	41 5/16	41 3/16
Coup. Bewijzen.		5⅛	5⅛		
Amortisable Schuld					
PORTUGAL te Londen	5	37 9/16	37 11/16	37⅞	37¾
Dito uitgestelde		15⅛			
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	107	107	107⅛	
Dito Dito 1828 en 1829		106⅝	105½		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		96½			
Dito	4½	95	94 13/16	94⅛	
Dito bij *Hope*	4	89½			
Dito bij *Stieglitz en C°.*		88¼	89		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	70¼			
Cert. van dito		70¼	70½		
POLEN, Certifikaten	4	84¼	82½		
Dito Aand. à fl. 500			160¼	160½	
Dito met Lot. 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4⅛	4 1/16		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	76¼	76¼	76 13/16	
Dito 1852					
Dito 1847	2½	39⅝	39⅝	39¾	
Dito 1851	2½	39⅝	39⅝	39¼	
Dito 1849	5	92⅞	93		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B	5	92⅞	93		
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito	250				
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer* 5 pCt.					
BRASILIE te Londen 1824	5	96½	96½	96⅝	
Dito Leening 1843	5	98¼			
PERU	4½	65½	65¼	65½	
MEXICO Nieuwe	3	22⅛	22 3/16	22¼	
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	2	20¼	20⅝		
Dito Uitgestelde					
ECUADOR à £ 100					

Mexiko onbepaalde 22⅛, 3/16.

Nadat de markt bereids eene neiging tot vooruitgang getoond had, sluit dezelve over het geheel iets flaauwer ten gevolge van verkooporders, welke in de hoofdsoorten van Hollandsche en vreemde effekten geëffektueerd werden.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt, Prolongatie 3½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55⅛	Livorno	2/m.	*f* 38⅝
»	zigt	» 55⅞	Napels		» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.85
»	½/m.	» 55⅞	Weenen	6/w.	» 30
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 242	Frankfort	»	» 98¼
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35 3/16
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35 7/16
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 40¾	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 29 Dec. Belg. leen. 2½ pc. —; 1840, 1842 4½ pc; 95⅞; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21 3/16; Binnenl. 3 pc. 41⅛; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 80¼.

HANDELSBERIGTEN.

Algemeen Overzigt van den Handel in het Jaar 1853.

KOFFIJ. De aanvoeren hebben zich in het nu afgeloopen jaar, evenzoo als in vele voorgaande jaren bijna uitsluitend bepaald tot de Gouvernements-Java-Koffij, ook hebben de prijzen maar enkele fluctuatiën ondergaan en vertoonde de markt zich bijna het geheele jaar door met weinig speculatieven handel. Alleen tegen het naderen der Voorjaars- en Najaars-Veilingen was de opinie iets gunstiger en veroorzaakte van beiden een gunstige afloop tot verhoogde prijzen, om naderhand in den geheelen tusschentijd in eene gedrukte stemming en daling van 1 a 2 cs. te vervallen. — De buitenlandsche markten, vooral die van Londen, hebben aanhoudend onder den invloed der aldaar heerschende geldschaarschte gestaan, bleven in eene flaauwe stemming met lagere prijzen dan de onzen, waardoor de Voorraad in de *Nederlandsche Havens* van *Java Ceelen* in de tweede hand cirka 100,000 balen of ruim 12 millioen halve Nederlandsche ponden grooter is gebleven dan in het voorgaande jaar, terwijl de geheele Voorraad in de zes groote Havens van Europa door meerdere aftrek aanzienlijk kleiner dan in andere jaren is geworden. — Niettegenstaande deze voor onze markt ongunstige uitkomsten, heeft zich hoofdzakelijk in de laatste helft dezer maand, de opinie gunstig vertoond met veel kooplust op speculatie, waardoor er eene opvolgende rijzing van 3 cs. van af het laagste standpunt in het laatst van October, heeft plaats gehad, doordien het bewezen is, door de afleveringen der buitenlandsche en Nederlandsche markten, dat de *Consumtie* op de tegenwoordige prijzen nog is toegenomen, dat de verbruikers op vele plaatsen zeer slecht, en maar weinigen niet meer dan van het noodige zijn voorzien, terwijl uit de berigten van Brazilië en hoofdzakelijk van Java ten stelligste blijkt, dat de oogsten aldaar een belangrijk *deficit* zullen opleveren. De vooruitzigten voor den verderen loop der prijzen blijven daarom zeer gunstig en zal men nu uit de stapel Voorraden in Holland datgene moeten aanvullen, wat op andere zeeplaatsen zal ontbreken. — Wij kunnen daarom voor het vervolg een levendige handel te gemoet zien. (*Wordt vervolgd.*)

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 30 Dec. Tarwe hooger gehouden, doch niet in omgegaan.

Rogge iets hooger verkocht: 121 ℔ Burgas *f* 345; 122 ℔ Pruissische *f* 350; 114 ℔ o. Gedroogde *f* 325; 115, 116 ℔ Donau *f* 315.

Van Garst verkocht: 104 ℔ Vriessche Winter *f* 250.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in Dec. ek. 71⅛ &. *Raapolie* op 6/w. *f* 41; Vliegend *f* 40; 1°. Mei ek. *f* 40⅝, ¾; Sept. *f* 38¼, ½; Oct. *f* 38½; Nov. *f* 38½; Dec. *f* 38¼, ½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31½; Vliegend *f* 29¼, ½; 1°. Maart ek. *f* 30; April *f* 30¼; Mei *f* 30½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 38¼; Vliegend *f* 37.

ANTWERPEN, 29 Dec. *Koffij.* De vraag blijft aanhouden met weinig partijen ter markt. Afgedaan 540 balen Domingo, 350 balen Brazil, en 150 balen Havana.

Rijst. Heden zijn wederom verkocht 500 zakken ongepeld en 1000 zakk. gepelde Arracan tot vaste prijzen.

Granen. Vaste markt met weinig zaken.

LONDEN, 27 December. De goederenmarkt blijft gesloten tot op 3 Januarij. Van Koffij is alleen gedaan 2000 balen Ceylon Native tot 49 s. 6 d.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 29 Dec H. Kassens, Gustaaf Willem, Watsoe.
HELVOET, 29 Dec B. J. Bakker, Johanna Elisabeth, Marseille, gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed onze jongste lieveling ALBERTUS ANTONIUS JOHANNES, in den ouderdom van bijna vijf maanden.

ROTTERDAM, 27 Dec. 1853.

J. W. A. VAN ATTEVELD.
D. C. J. VAN ATTEVELD, POORTMANS.

Algemeene kennisgeving. (3588)

In eene Sigaren-Fabriek is gelegenheid ter plaatsing van een **JONG MENSCH**, van de R. C. Godsdienst, tot adsistentie in de zaak en het doen van binnenlandsche reizen, mits minstens een borgtogt van *f* **3000.** — kunnende stellen; ook bestaat er gelegenheid AANDEEL in de zaak te kunnen krijgen. Reflecteerende adressere men zich met opgave van ouderdom en eigenhandig geschreven brieven onder letter E. E. bij den Boekhandelaar WAANDERS te Zwolle. (3590)

Chocolade-Koekjes.

Apotheker BRABENDER in Cleef maakt **CHOCOLADE-KOEKJES** met worm afdrijvende zelfstandigheden, die uitmundend zijn in hunne werking en gaarne door kinderen genomen worden.

De Geneesheeren FAHRMEISTER, HOFMAN, BELIER, GEERLING, hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van. Zij kosten 40 c. het Doosje.

Het **EAU DE CARMES** van MARGARETHA GRASS werkt zeer gunstig bij krampachtige verzwakkingen van het zenuwgestel en der spijsverteeringsorganen, bij flaauwten, aanvallen van beroerten, ongeregelden bloedsomloop, hoofdpijn en tandpijn en vervangt, naar de getuigenis van Dr. KILIAN, de HOFMAN'S Droppels *met veel zekerder en aangenamer werking in alle voorkomende gevallen.*

Het wordt uiterlijk door inwrijvingen en inademen en innerlijk met water vermengd gebruikt, is onschadelijk en in alle opzigten en bij bloedsaandrang en beroerten volstrekt onmisbaar.

Bij ieder flesch je, wordt eene aanwijzing tot gebruik ...

VERKOOPHUIS ... bekende DÉPOTS. (3591)

NB. Erkentelijk voor de gunst des Publieks en de medewerking van den Handel, heeft de Uitgever het genoegen te berigten, dat de **KATHOLIEKE VOLKS-ALMANAK** voor 1854 bereids, en wel binnen den tijd van veertien dagen, is uitverkocht, zoodat tot zijn leedwezen aan vele nagekomene bestellingen, reeds ettelijke honderden bedragende, niet meer kan worden voldaan. H. H. Boekhandelaren die welligt nog eenige Exempl. onder zich berustende hebben, welke zij niet denken te zullen plaatsen, worden vriendelijk verzocht, al zijn het nog zoo weinigen, die ten eerste p. C. te willen terug zenden, en in dat geval op het adres te plaatsen: ALMANAKKEN, ten einde bij de tegenwoordige kostbare verzending noodelooze onkosten te vermijden, en dezelve te Amsterdam terstond weder aan de belanghebbenden kunnen worden afgezonden.

R. G. J. SLADOOT.

GRONINGEN, 29 December 1853. (3592)

EENE ZWARE KLIERZIEKTE *genezen door de Zalf en Pillen van HOLLOWAY.*

De zoon van den heer Alliday, te Cheltenham woonachtig, Hoogstraat N°. 209, drie jaren oud zijnde, had een kliergezwel aan den hals, hetwelk in den tijd van vier jaren zoo verschrikkelijk toenam, dat hij tien afzonderlijke verzweringen kreeg, behalve een kliergezwel tusschen de oogen. De beste geneeskundige behandeling bleef zonder gevolg, daar het bloed zoo bedorven was, dat het onmogelijk scheen, de ziekte te boven te komen. Toen besloot men tot de Pillen van Holloway, en in twee maanden tijds was het jongetje geheel genezen, en is nu sedert drie jaren bij voortduur volmaakt gezond.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengragt hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (3339)

Alom kan men inteekenen op den 2en Jaargang van de

MAANDELIJKSCHE KRONIJK

GESCHIEDENIS VAN DEN DAG.

Op den 20sten van elke maand, ziet deze KRONIJK met een FRAAI PORTRET het licht. De aflevering met een portret, kost slechts

DERTIG CENTEN.

Het beste bewijs, dat de eerste Jaargang van de KRONIJK algemeen bevallen is, ligt in het feit van de VELE DUIZENDE inteekenaren, welk getal nog DAGELIJKS vermeerdert. Tot drie malen zijn de eerste nommers herdrukt moeten worden.

Van den 1en Jaergang zijn nog slechts enkele complete exemplaren voorhanden, en alom *gratis* het prospektus.

JOHs. NOMAN & ZOON.

ZALT-BOMMEL, December 1853.

PS. Men kan op dit werk ook inteekenen bij den Uitgever dezer Courant, waar de eerste Jaargang ter inzage ligt. (3555)

In den Boekwinkel van C. L. VAN LANGENHUYSEN zijn de volgende werken verkrijgbaar:

SERAPHINE of de Cathol. Godsdienst in Noord-Amerika . . . *f* 0.75
SILVA of het Vermogen der Deugd. Een Tafereel uit de tijden van Maria Stuart; door den schrijver van Lorenzo, gevolgd door ISOLA-DOMA . . . *f* 0.90
ROSARIO. Een Spaansche Geschiedenis, door den schrijver van Lorenzo . . . *f* 0.35
VOLKSVERHALEN, 2 deeltjes . . . *f* 0.50
LEVENSSCHETSEN EN LOTGEVALLEN van Reizigers . . . *f* 0.25
LEVENSSCHETS van den H. Willibrordus, Apostel der Nederlanden . . . *f* 0.15
LEGENDEN van den Wandelenden Jood . . . *f* 0.35

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever